

EL COMERÇ

AGAPIT VALLMITJANA I BARBANY (1832-1905)

1884

Escultura / Pedra calcària

3,80 x 1,77 x 1,28 m (figura)

Codi 1026 - 1

Parc de la Ciutadella, entrada Passeig Lluís Companys



El mes de novembre del 1882 els germans Vallmitjana reben l'encàrrec oficials d'esculpir en pedra les quatre estàtues que havien de coronar els pedestals de les portes dels jardins del parc. L'Ajuntament contractà a Venanci la realització de les estàtues al·legòriques a la indústria i al comerç, i a Agapit les al·legories a l'agricultura i la pesca. Malgrat estar així establert als documents, finalment va ser Venanci qui va signar les al·legories de l'agricultura i la marina, mentre que les altres dues les va signar Agapit. Actualment la firma que es pot trobar a les escultures no es correspon amb el que s'havia contractat en un primer moment. A més a més, s'ha d'afegir que la realització final de tots els grups va ser a càrrec de l'escultor Josep Carcassó, qui va seguir fidelment els dissenys dels Vallmitjana.

Les quatre al·legories escollides per ser situades a llocs tan preeminents del parc serveixen per mostrar l'ideari oficial de l'època vinculat a les exposicions oficials: la unió de la ciència, el comerç, la indústria i el treball a les arts en una òptica progressista, de la qual serà portaveu unes figures vestides amb grans robes i atributs que aclareixen el seu significat. A excepció de la figura que representa el comerç, les tres estàtues que decoren l'entrada al parc són figures femenines. En totes elles, els escultors van saber trobar la grandiositat necessària en tota obra situada amb un punt de vista enlairat.

En el cas de l'al·legoria al comerç, va triar la figura de Mercuri, divinitat que tradicionalment s'utilitza per representar-lo. Aquest déu protector dels mercaders és representat a les portes del Parc com un personatge jove cobert amb el barret alat, que es repenja indolent sobre unes caixes i porta en una mà una bossa amb monedes i a l'altra la seva ensenya, el caduceu o vareta amb dues serps cargolades. Al costat seu, s'hi troba un putti preocupat per apuntar els comptes. Quant a la tècnica, en general mostra una gran perícia, si bé en la descripció del cos es pot veure alguna errada, com la d'una de les cames, massa llarga en comparació de l'altra, mentre que l'altra no se sap ben bé d'on surt. Malgrat això, el tractament de les formes és elegant, principalment pel que fa als plects de les robes que cauen amb suavitat i estan plantejats de manera folgada, alhora que li serveixen per cercar suaus efectes de clarobscur. El cap i el tors estan modelats, amb un major efectisme, i les parts del darrere de l'estàtua estan resoltes amb més claredat si es compara amb les solucions donades pel seu germà Venanci en els grups que decoren la porta del passeig de la Duana, les quals, per altra banda, tenen més dinamisme.

Fitxa: Isabel Coll